

ALGEMENE BESCHOUWINGEN 2025

13.11.2024

RAADSLEDEN: ROBERT HONINGS, CLAUDIA HONINGS, DEBORAH HONINGS, KEVIN BREMEN EN JAN ZWANENBURG

Noodkreet!

Voorzitter, onze fractie Samen1 maakt zich zorgen, grote zorgen.

Het is niet twee voor 12 maar het is al vijf over 12. De door het College goedgekeurde programmabegroting 2025 heeft nauwelijks te maken met de werkelijkheid en de uitdagingen waar onze inwoners voor staan. Het is deze manier van functioneren waardoor het vertrouwen van de inwoners in de overheid hand over hand afneemt. Tel hierbij op verrichte handelingen die wettelijk niet zijn toegestaan en een College dat haar inwoners en haar vertegenwoordigers niet vertrouwt botweg door hun gewoon uit te sluiten en voor voldongen feiten te stellen. Niet bepaald een rapport waarmee je de bewoners de indruk geeft dat ze serieus genomen worden en het beste men hun voor hebt.

Onze talrijke waarschuwingen hieromtrent schijnen aan dovemans oren gericht te zijn en onze handreikingen met aanbevelingen en mogelijke oplossingen worden telkens weer in de wind geslagen.

Mijn collega's zullen dit hierna met voor zichzelf sprekende en kenmerkende praktijkvoorbeelden toelichten.

Voordat de Burgemeester en de Wethouders dan straks met het grote antwoorden-voorleesrondje gaan starten hoop ik dat ze eerst nog de kritische vragen van mijn collega's willen beantwoorden. We hoeven niet het beste jongetje van de klas te zijn maar we moeten wel gezamenlijk kunnen werken aan een beter rapportcijfer. Want, voorzitter, dit is het minste dat wij aan onze burgers verschuldigd zijn.

Financieel beheer, uitdagingen en verbeterkansen

In de voorliggende begroting zien wij bepaalde sociale en economische ontwikkelingen niet terug: *“Denk hierbij aan een reële indexatie van prijzen en lonen, marktontwikkelingen op het gebied van energie, arbeidskrachte, demografische ontwikkelingen in relatie tot de WMO en de noodzaak tot externe financiering en bijbehorende rente”*. *“Gezien het huidige economische klimaat en de hiervoor genoemde onderschattingen in de begroting, lijkt het Samen1 verstandiger om iets behoedzamer te acteren. Help de burger waar nodig en maak even pas op de plaats voor wat betreft grote, dure projecten”*.

Voorzitter, u denkt nu waarschijnlijk: ‘wat een verstandige opmerking van Samen1, daar gaan we volgend jaar naar kijken’! De realiteit is echter dat dit stuk tekst uit onze algemene beschouwingen van 2022 komt. Zoals mijn voorganger al opmerkte: het is inmiddels vijf over 12. Stelselmatig geeft de gemeente meer geld uit dan ze binnenkrijgt. Zelfs in 2020, ruim 4 jaar geleden, gaven wij al aan dat de toename van de schulden uiteindelijk zou leiden tot forse bezuinigingen of verhoogde belastingen. En nee, wij zijn geen directe afstammelingen van Nostradamus. Maar acties hebben gevolgen en als de gemeente structureel meer uitgeeft dan ze ontvangt, leidt dat uiteindelijk tot problemen.

“Waarom heeft de gemeente onze waarschuwingen nooit serieus genomen en waarom gaat men pas over tot actie op het moment dat het al te laat is?”

Het antwoord laat zich raden. De gevolgen zien we echter al terug in de voorliggende begroting. Wederom legt het college de rekening neer bij de toch al ‘overbelaste’ burger. Dit had vermeden kunnen worden als er naar onze adviezen was geluisterd, iets harder was gewerkt en er samenwerking was geweest. Daarnaast krijgen we als raad te maken met een onduidelijke, ondoorzichtige begroting en, op zijn zachtst gezegd, zeer gebrekkige beantwoording van onze vragen. Hierdoor kunnen we ons werk niet effectief uitvoeren. In de technische commissievergadering liet onze portefeuillehouder zelfs na om op 80% van de vragen een direct antwoord te geven, waardoor een constructieve discussie onmogelijk werd. **“Waarom kan of wil het College 80% van onze vragen niet beantwoorden; is hier sprake van onkunde of moedwillig traineren?”** Wat het antwoord ook moge zijn, onzes inziens kunnen we op deze manier onze controlerende taak niet uitvoeren!

Op basis van de antwoorden die we wél kregen blijken overigens een aantal technische onjuistheden in de voorliggende begroting te zitten. Hierdoor toont de voorliggende begroting een positief structureel saldo van 190.000 euro terwijl dit in de praktijk 90.000 euro negatief lijkt te zijn. Ondanks dat er al 791.000 euro uit onze spaarpot de algemene reserve is gebruikt om het budget te ondersteunen. Aangezien wij als raad verantwoordelijk zijn voor de financiële gezondheid van de gemeente, dienen wij dan ook het amendement *“technische aandachtspunten begroting 2025”* in om deze fouten te corrigeren. Daarnaast dienen wij als Samen 1 de motie *“Actualiseren van de nota indexeren in de begroting van de gemeente Simpelveld”* in.

Ontbreken van goede keuzes in de begroting

De begroting toont aan dat de inwoners, ondanks de grote uitgaven, minder tevreden zijn. Dit komt onder andere omdat we opereren in de slipstream van Parkstad zonder een duidelijke eigen visie en ideeën kopiëren zonder voldoende oog voor de behoeften in onze gemeente.

Zo is geen onderzoek gedaan naar de behoeften van kinderen uit onze gemeente voor de gezonde basisschool en heeft de gemeente geen inzicht in de oorzaken van hoge jeugdlasten of enig gevoel bij de re-integratievoorzieningen. Het plan om sterke huishoudens aan te trekken leunt op ASML's uitbreiding in Veldhoven en de beste oplossing voor een jeugd ontmoetingsplek is een bankje op een afgelegen plek. Voetballers ploeteren na 2-3 jaar overleg voeren nog steeds door de modder en er is ook nog steeds geen oplossing voor het bejaardenhuis. Met deze voorbeelden willen we aantonen dat we beter moeten gaan inspelen op de echte behoeften van inwoners en zorgvuldiger keuzes moeten gaan maken. Ondanks onze eerdere voorstellen missen wij dit in de voorliggende begroting.

Dit heeft eerder ook geleid tot onnodige uitgaven aan bijvoorbeeld kunstwerken, juridische kosten, aankoop kroeg, roekenoverlast en het windmolenproject. Hoge kosten gemaakt en de financiële buffers zijn weg, maar geen tot weinig resultaten voor de inwoners opgeleverd. Het beleid lijkt meer op individuele belangen gericht in plaats van het algemeen belang van onze inwoners te dienen. **“Heeft het college wel lessen getrokken uit het verleden en hoe zijn deze meegenomen bij de gemaakte keuzes in voorliggende begroting?”**

We zien een gemeente waarvan de eigen identiteit afneemt, met steeds minder voorzieningen, MAAR inwoners betalen wel nog steeds de hoofdprijs om hier te wonen.

" Hoe rechtvaardigt het college de hoge belastingdruk gezien het lage voorzieningenniveau en de dalende tevredenheid van inwoners?"

Hoewel de begroting niet duidelijk is, trekken wij de grens bij het afwentelen van de kosten van dit beleid op burgers en ondernemers. We stellen via ons amendement *“belastingmaatregelen”* voor om de extra belastingverhogingen waaronder het niet nakomen van de coalitiebelofte rondom afbouw hondenbelasting, te vervangen door een bezuinigingstaakstelling op de overhead. Eerst onnodige kosten aanpakken en scherpere krijgen in visie en keuzes, voordat de rekening weer bij de inwoners wordt neergelegd. Laten we samenwerken om dit te bereiken.

De gemeentelijke organisatie neemt haar inwoners niet serieus

Het serieus nemen van de inwoners begint bij een goede dienstverlening. De afgelopen jaren is de waardering voor de gemeentelijke dienstverlening echter merkbaar afgenomen. Enkele voorbeelden hiervan. Een schriftelijk ingediend bezwaar wordt uitsluitend mondeling behandeld en er wordt een dwangsom opgelegd zonder dat er eerst reactie is gegeven op de ingediende zienswijze.

Het serieus nemen van inwoners houdt in dat medewerkers in gesprek gaan met inwoners bij vergunningsaanvragen en mediation inzetten bij ingediende bezwaarschriften. Dit principe is niet nieuw en werd op 2 juni 2020 door de gemeenteraad vastgesteld, maar tot op heden wordt het nauwelijks toegepast. **“Kan het college toelichten welke maatregelen tot nu toe zijn genomen om dergelijke fouten te voorkomen en de afnemende waardering voor de dienstverlening om te buigen?”**

Het serieus nemen van inwoners betekent dat de handhaving meer in lijn met de geest van de wet moet plaatsvinden. Een voorbeeld: een pad naar een voordeur is uitgebreid, maar het oorspronkelijke pad bestaat al decennia. De gemeente schrijft de bewoner aan om alle verharding te verwijderen omdat het bestemmingsplan dat niet toestaat. De bewoner stemt in met het verwijderen van de verharding, maar vraagt of de reeds aanwezige stenen op de plek van het oorspronkelijke pad mogen blijven liggen. Hiervoor moet echter een vergunning worden aangevraagd omdat de oorspronkelijke stenen zijn vervangen door nieuwe.

De Omgevingswet biedt de mogelijkheid om meer in de geest van de wet te handelen. De gemeenteraad heeft het college opdracht gegeven om in het tweede kwartaal 2023 een plan aanpak voor de Omgevingsvisie vast te stellen. Het is echter nog steeds niet duidelijk wanneer het college die opdracht gaat uitvoeren. Hiermee doet ze de inwoners tekort. **“Kan het college aangeven waarom de opdracht van de gemeenteraad nog steeds niet is uitgevoerd?”**

Het serieus nemen van inwoners betekent dat zij worden geïnformeerd over wetgeving die hen helpt zich beter voor te bereiden op hun contact met de overheid.

Het serieus nemen van inwoners houdt in dat zij worden ondersteund bij het verkrijgen van subsidies.

Het serieus nemen van inwoners betekent dat zij worden betrokken bij de besluitvorming over voor hun gevoelige onderwerpen.

Om deze uitgangspunten te ondersteunen dient onze fractie Samen1 de motie *“onze burgers serieus nemen”* in.

Discussie in de raad

Het serieus nemen van inwoners betekent raadsvoorstellen schrijven die goed zijn onderbouwd en voor iedereen zijn te begrijpen. Een advies van de griffier en de werkgeverscommissie om het raadsvoorstel over het verlengen van het wegenbeheersplan terug te nemen omdat de uitgangspunten onvoldoende zijn onderbouwd, legt het college naast zich neer. Wij vinden dit onverteerbaar. Daarom dient onze fractie Samen1 het amendement “*wegenbeheersplan*” in.

Het serieus nemen van inwoners betekent ook dat er een open dialoog in de raad plaatsvindt. Dit stelt inwoners in staat om de standpunten te begrijpen van de partij waarop zij hebben gestemd. In onze gemeenteraad ontbreekt vaak de discussie, wat resulteert in onvoldoende doordachte besluiten en gemiste kansen. Beslissingen worden vaak genomen op basis van incomplete informatie, wat leidt tot suboptimale keuzes.

Hoewel we een debattraining hebben geïnitieerd om meer discussie te stimuleren, heeft dat niet het gewenste effect gehad. Er lijkt monisme te heersen; er is weinig debat tussen coalitieraadsleden. Bij onenigheid, zoals rond het raadsvoorstel renovatie voetbalvelden, blijft het stil. Meer discussie zou waarschijnlijk tot betere besluiten hebben geleid.

“Vindt het college dat er genoeg discussie in de raad is, en waar baseert u dat op?”

Om dit te bevorderen dienen we hiervoor de motie “*discussie in de raad*” in.

Het seniorenconvent wordt vaak onterecht als beslissingsorgaan of schaduwraad gebruikt, terwijl het enkel een adviesorgaan is. Zo werd de aankoop van Oad Zumpeveld onder geheimhouding besloten in het seniorenconvent. We moeten openstaan voor verandering en als één raad samenwerken, ongeacht onze politieke verschillen. Hoewel Samen 1 in 90% van de voorstellen de coalitie steunt, ontvangt onze fractie geen ondersteuning bij onze ideeën. Daarnaast blijft het stil tijdens de recente raadsvergaderingen wanneer we om uitleg vragen, wat de indruk opwekt dat zwijgen als instemming wordt beschouwd, maar niet durft te worden uitgesproken.

Een voorbeeld is de besluitvorming over de TGO. Het college nam beslissingen zonder overleg en de raad werd pas één dag van tevoren geïnformeerd. Uit de door ons ontvangen antwoorden blijkt dat de burgemeester geen kritische vragen heeft gesteld aan de veiligheidsregio en niet heeft deelgenomen aan de Limburgse regietafel. Overleg met de raad werd niet overwogen, in tegenstelling tot andere gemeenten. Ondanks onze inzet was er geen ruimte voor discussie om onze inwoners goed te informeren en één gezamenlijk standpunt te vormen, wat polarisatie had kunnen voorkomen. De burgemeester stelt dat de raad meerdere kansen had om zorgen te uiten, maar uit de notulen van het seniorenconvent blijkt dat niet.

“Waarom wordt er gesteld dat de burgemeester de raad hier eerder goed over heeft geïnformeerd tijdens het seniorenconvent? Gezien het voorstaande kunt u zich voorstellen dat wij ons misleid voelen?”

Kortom, er is sprake van een financiële malaise, cliëntèle behartiging, monisme en het ontbreken van keuzes. Voorzitter, durft u nog steeds te beweren dat het goed gaat? Vandaar onze noodkreet om verandering.

Tot zover, Fractie Samen 1.